

H

Słownik Lindego t. II s. 163

Jakub Orłowski (red.)

13 marca 2018

H_{Linde}

<http://teksty.klf.uw.edu.pl/26/3/LindeIIGP+2i.djvu?djvuopts=&page=169&zoom=width&showposition=0.2,0.28&highlight=2200,5000,131,193>

H, h, *litera ósma w alfabecie łacińskim; ale nie tak litera, jako raczej aspiracya abo spiritus asper* Greków. Kras. Zb.¹ 1, 345.

1) *Od dawnych pisarzów często gęsto wcale niepotrzebnie używana,*

thego = tego;

thylko = tylko. Budn. Apopht.² 17.,

święthey = świętėj. Rej. Apoc.³ 25.,

kthóre = które. *ib.* 24.,

ib. (ibidem) = tamże

przethoż = przetoż. Radz. Job.⁴ 33, 1.,

zasthaw się = zastaw się. *ib.* 5.,

otho = oto. *ib.* 10.

haptekarska robota = aptekarska. W. 2. Paralip.⁵ 16, 14.

— 2) *Z początku często opuszczona, gdzie ją teraz kładziemy:*

ultaj = hultaj;

ańba = hańba. Radz. Deut.⁶ 22, 21.

3) *Dawni często piszą hnet zamiast wnet. Mącz.⁷*

4) *G nasze, w Czeszczyźnie i w innych dyalektach Słowiańskich, zastępuje h:*

gadać **hadati**;

głowa **hlawa**;

gnida **hnida**;

gotowy **hotowý**.

Toż i w naszych niektórych krainach się dzieje; tak Bogatków, gdy się z Mazowieckiego do Litwy przenieśli, Bohatkami nazywano. Nies.⁸ 1, 129.

To służy do objaśnienia etymologii słowa hańba, haniebny od źródłowego: ganić,

Boh. haněti;

Boh. = czeski

¹Ignacy Krasicki, Zbior potrzebniejszych wiadomości porządkiem alfabetu ułożonych.

²Bieniasz Budny, Krótkie a węzłowate powieści, które po grecku zową Apophtegmata

³Mikołaj Rej, Apocalypsis

⁴Biblia Brzeska, Księga Joba

⁵Jakub Wujek, Biblia to iest księgi Starego y Nowego Testamentu, 2 Księga Kronik

⁶Biblia Brzeska, Księga Powtórzonego Prawa

⁷Jan Mączyński, Lexicon Latino-Polonicum

⁸Kasper Niesiecki, Herbarz polski

hubka, gubka, od źródłowego gąbka, gęba;

pohaniec = poganiec, z Łac. [paganus](#).

z Łac. = z łaciny

5) Teraz w obcych nawet słowach przyswojonych, po literach r, t, nie piszemy h, bo go też nie wymawiamy, *n. p.* Retor, Ateny, Ateński. Kpcz. Gr. 2⁹ [p.](#) 261.

n. p. = na przykład

6) Greckie ph wyrażamy przez f, *n. p.* filozofia.

p. (pagina) = strona

7) H nie wchodzi w żadne zakończenia ani czasowania, ani formowania.

8) Często zamiast h piszemy i mówimy ch:

habina, chabina, chaba, haba.

⁹Onufry Kopczyński SchP, Gramatyka dla szkół narodowych na klasę 2